

Minnesanteckningar

Torsdag 2024-04-25

Klockan 09:00-12:00

Plats: Umeå universitet

Kallade:Bygderådet Umeå: Alf Söderlund, Eva Lindman, Roger Sandström, ~~Ulla Gustavsson~~Västerbottens idrottsförbund: ~~Niclas Bromark~~, Mikael Eriksson

Enskild förening på Umeå landsbygd: Maria Bergstén Stöckebygdens Utveckling, Olle Nygren

Holmöns utvecklingsforum

Företagarna Umeå: ~~Johanna Engström~~, Torbjörn Wennebro

LRF Umeå: Per-Gunnar Olofsson, Inger Edlund

Enskilt företag på Umeå landsbygd: Kristina Johansson, ~~Emma Börnerberg~~

Umeå universitet: Charlotta Hedberg

SLU: Gun Lidestav

Umeå kommun: Mikael Berglund, Mattias Larsson, Bore Sköld, ~~Elmer Eriksson~~

Jennie Bergvall Kalén handläggare, Linn Alexandersson sekreterare

Inbjudna gäster: Daniel Nordgren Förskolan, Nina Stenbacka Miljö och hälsoskydd

LBR:s mötesagenda är indelad enligt dessa kategorier:**Förutsättningar:** ex. infrastruktur, kommunikationer, byggande, service**Lokalt näringsliv:** företagande, ex. besöksnäring, skogs- och lantbruk**Hållbar utveckling:** ex. miljö/klimat, attraktivitet, kultur, föreningsliv, jämställdhet, mångfald**Övergripande**

Ärende	Omfattning
--------	------------

<p>Agenda:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Välkomna, val av justerare - Ny förskole struktur - Daniel Nordgren - Beslut om verksamhetsplan - Fika och föreläsningar Umeå Universitetet - Kort information om möte med Tekniska nämndens presidium kring nya riktlinjer kring vägbelysning (mer i septembermötet) - Tillsyn av små avlopp – Nina Stenbacka - Stående punkter från landsbygdsutvecklarna - Landsbygdsdag beslut om datum - Övrigt
<p>Välkommen Val av justerare</p>	<p>Ordförande hälsar alla välkomna och Bore väljs som justerare för dagens möte.</p> <p>Birgitta och Jannice har slutat som ledamöter i LBR, vi tackar dem för denna tid. Bygderådet har valt två nya ledamöter, Roger Sandström (Stöcksjö) och Ulla Gustavsson (Tomterna i Sävar).</p>
<p>Ny förskolestruktur</p>	<p>Daniel Nordgren, biträdande utbildningsdirektör, informerade om den nya förskolestrukturen som utbildningsförvaltningen fått i uppdrag att ta fram av för- och grundskolenämnden. Syftet med förskolestrukturen är att lämna en långsiktig planering för förskoleplatserna de kommande 10 åren, d.v.s. fram till 2034. Utredningen har stort fokus på behov av förskolor i landsbygd och en närhetsprincip som inte bygger på tid eller sträcka, utan där man i stället strävar efter att barn ska erbjudas en förskoleplats så nära hemmet som möjligt. Tex ska barn boende i Rödåsel i första hand erbjudas plats i Rödåsel, därefter i Tavelsjö vid kö, annars Hissjö, Flurkmark etc. Planen var att utredningen av förskolestruktur skulle upp till beslut i för- och grundskolenämnden i maj, men beslut förlängs till i oktober pga. den nya befolkningsprognosen som visar en annan utveckling än den tidigare befolkningsprognosen som man utgått från.</p> <p><i>Inspel: kollar kommunen över kommungränserna?</i> <i>Daniel: Ja men kommunen bygger för den egna kommunen, finns det lediga platser så samarbetar vi över kommungränserna.</i></p> <p><i>Inspel: Byggs det flexibla lokaler?</i> <i>Daniel: Finns lagkrav på hur det ska göras, skola i första hand men kan även användas som äldre- eller gruppboende.</i></p> <p><i>Inspel: Är det skillnad på stad och landsbygd?</i> <i>Daniel: Det finns en ökad utflyttning till landsbygd, den största utflyttningen är till Vännäs. Det finns en vilja att flytta ut på landsbygd och med större möjlighet att jobba hemifrån så väljer många att flytta.</i></p> <p><i>Viktig faktor i planeringen är att omsorgsbehovet ändras, detta mäts i procent/servicegrad och har ökat med 2% de senaste 2 åren. Kanske färre barn men behovet ökar då föräldrarna jobbar mer.</i></p> <p>Övrigt: rapporten kommer att skickas ut i september och då får även LBR ta del av den.</p>
<p>Beslut om verksamhetsplan</p>	<p>Jennie presenterade förslag till verksamhetsplan för 2024. Inga större förändringar har gjorts från förra planen, men listan på aktiviteter har uppdaterats. För att öka rådets</p>

	<p>synlighet gör Jennie och Linn just nu också en satsning där de kommer publicera artiklar på kommunwebben med tre snabba frågor från ledamöterna i rådet.</p> <p>Beslut: Landsbygdsutvecklingsrådet beslutar att godkänna verksamhetsplanen.</p>
<p>Föreläsningar Umeå Universitetet</p>	<p>Madeleine Eriksson, docent i kulturgeografi, berättade om hennes forskning kring mediebildens av norra Sverige. Sammanfattningsvis menar Madeleine att mediebildens av norra Sverige tidigare var väldigt ensidig, men att den nu börjat förändras i och med den gröna industriella omställningen (ex Northvolt i Skellefteå, H2 Green Steel i Boden, Hybrit i Gällvare). Samtidigt finns stora utmaningar i att dessa platser ska lyckas locka enorm arbetskraft och tillhandahålla tillräcklig service, bostäder mm, vilket kan skapa planeringsproblem. Det finns också en risk att bilderna av norra Sverige framställs ur ett kolonialt perspektiv, likt tidigare industriboom.</p> <p>Charlotta Hedberg, professor i kulturgeografi, berättade om hennes forskning kring livsstilsmigration och gav exempel från arbetet med Kramfors Kommun där man undersökt vem som flyttar till landsbygd och varför, samt platsens betydelse. I arbetet identifierades två huvudgrupper "den nya gröna vågen" som är personer som flyttar till landsbygd för att komma närmare naturen, ha möjlighet att odla och i många fall med en strävan mot självförsörjning för att kunna leva från platsen. Den andra så kallade "praktiska flyttare" är personer där boende och socialt nätverk värdesätts framför arbete. Sammanfattningsvis konstaterar Charlotta att det kommer bli tuffare för kommuner att locka nya invånare. Därför är det viktigt för en kommun som Kramfors att jobba med att stärka sin identitet genom att bland annat visa upp möjligheterna i kommunen för att på så vis öka inflyttningen.</p> <p>Marco Eimermann, lektor i kulturgeografi, har likt Charlotta arbetat med intervjustudien om inflyttare till Kramfors kommun med fokus på hur företag och invandrande livsstils migranter kan bidra till lokal utveckling. I studien konstaterades att många företag jobbar mest för drömmar, sociala skäl eller livskvalitetsfaktorer. Marco lyfter också fram att kommuner som jobbar aktivt med att attrahera inflyttning bidrar att kommunerna får resursstarka företagare samtidigt som han lyfter vikten av att alla företag integreras i lokal samhället, inte minst invandrande livsstils migranter.</p>
<p>Kort information om möte med Tekniska nämndens presidium kring nya riktlinjer kring vägbelysning</p>	<p>I januari 2024 beslutade tekniska nämnden om nya riktlinjer för vägbelysning, vilket föranledde att en delegation från LBR träffade tekniska nämndens presidium för att föra en dialog om hur beslutet påverkar Umeås landsbygder. Från LBR deltog Birgitta, Linn, Torbjörn och Mikael B och från tekniska nämnden deltog Christina Bernhardsson som är ordförande, samt Karin Isaksson som är teknisk direktör.</p> <p>Sammanfattningsvis handlar bakgrunden till beslutet om att kommunen behöver bestämma vilken belysning man ska ha kvar för att därefter göra en kartläggning av vilka belysningsanläggningar som kräver upprustning. Således är förhoppningen med beslutet att tydliggöra för boenden på landsbygd varför några får belysning och inte alla. Beslutet innebär att ca 3500 belysningsanläggningar riskerar att försvinna pga. dålig standard, långa avstånd, behov av investeringar mm. Vägföreningar kommer ges möjlighet att ta över belysningsanläggningar som kommunen inte vill ha kvar, men att ta över dålig vägbelysning kommer att kosta mycket pengar och det behövs då möjlighet att söka stöd för att renovera.</p>

Stående punkter från
landsbygdsutvecklarna

Nya riktlinjer för rådgivande organ

- Jennie informerade kort om den nya riktlinjen för kommunens rådgivande organ och att mer information om vad det betyder rent praktiskt för LBR kommer att skickas ut via mejl. Läs mer om den nya riktlinjen via länken: [Styrande dokument \(umea.se\)](https://www.umea.se)

Landsbygdsprogrammet

- Jennie och Linn informerade om att 36 yttranden har inkommit på kommunens landsbygdsprogram som varit ute på remiss november-februari. Yttrandena handlade framför allt om önskan om förtydliganden, justering av text, samt frågor om hur programmet ska genomföras. Andra punkter som har lyfts fram som viktiga är behovet av mer varierat bostadsutbud, livsmedelsförsörjning och ökad beredskap mm. Frågor från medborgare har rört de egna byarna där tyngdpunkten varit trafikfrågor.

Jennie berättade att en justering som gjorts i programmet är att ordet "landsbygden" genomgående bytts ut till "landsbygder" (i plural). Fyra nya prioriteringar har lagts till. En faktabilaga har också tagits fram, som komplement till programmet, där Umeås olika landsbygder beskrivs och vad översiktsplanen säger om bygderna.

Den 23 april beslutades landsbygdsprogrammet i kommunstyrelsens planeringsutskott och programmet ska nu vidare för beslut i kommunstyrelsen (14 maj) samt kommunfullmäktige (27 maj).

Linn informerade om att landsbygdsturnén som genomfördes i samband med remissperioden var varit väldigt uppskattad. På träffarna ordnades ett förmingel med tjänstepersoner från olika verksamheter, där byborna hade möjlighet att ställa olika frågor. Då landsbygdsturnén blev lyckad finns planer på att fortsätta med detta koncept framöver.

Nästa steg är att lanseringsaktiviteter planeras när programmet antagits i kommunfullmäktige, där en kickoff med LBR kan bli aktuellt (ex. landsbyggardagen som vi pratat om).

Pågående landsbygdsprojekt (Linn informerar)

- Serviceprojektet avslutades med en slutkonferens i Överboda 18 mars som blev väldigt lyckad och med god mediauppslutning.
- Nytt projekt via Tillväxtverket "DigiPlats" drog i gång 1 december 2023 med fokus på att synliggöra företag på Holmön och i Sörmjöle via en digital plattform. Projektet genomförs i samverkan med Umeå Universitet och Örnsköldsviks kommun.
- Två projekt har beviljats där Umeå Kommun är en part för att testa att leverera bussgodis med drönare till Holmön.

Landsbygdsvepet (Linn informerar)

	<ul style="list-style-type: none"> Jennie och Linn deltog på en husbyggarmässa som arrangerades av Nordea på P5 20/4. Under mässan kom flera besökare fram och berättade att de har planer på att bygga på många olika områden i kommunen. Möjligheten finns för ledamöter i LBR att hänga med på en båtresa till Vasa tur och retur den 22 september under SEE hållbarhetsvecka. Det kommer vara fokus på både rörelse och landsbygd. Kostar 500 kronor att delta och betalas av den egna organisationen. Bygdegårdarnas Riksförbund har tagit fram en sammanställning som heter "Här finns pengarna 2024" som sammanfattar vilka organisationer som erbjuder stöd för föreningar att söka för att genomföra idéer och insatser. Har-finns-pengarna-2024-kort-handledning.pdf (bygdegardarna.se)
Tillsyn av små avlopp	<p>Nina Stenbacka är samordnare för tillsynsarbetet på Miljö och Hälsoskydd och informerade om varför tillsynsarbete görs och vad arbetet kommer innebära.</p> <p>Sammanfattningsvis berättar Nina att kommunfullmäktige tagit ett beslut att små avlopp (tidigare benämnt "enskilda avlopp") ska ses över. Detta innebär att först och främst ska 5700 fastigheter få tillsyn under de kommande åren för att säkerställa att de uppfyller dagens miljökrav på rening. Arbetet med tillsynen påbörjas i maj och totalt kommer ca 20 personer jobba med tillsynsarbetet med målet att alla krav ska uppfyllas till 2027. Prioriterade områden till en början är platser med högt tryck, så som omvandlingsområden, kust, grundare havsvikar, smittskydd, badplatser och dricksvattenbrunnar.</p> <p>För att informera om arbetet har MSH skickat ut kortfattad information till fastighetsägare om hur man ska lämna informationen till kommunen och hur man gör för att kolla att avloppen uppfyller kraven. MSH har också haft fyra infoträffar för att informera om tillsynsarbetet där de uppskattar att de nått ca 500 deltagare. Utöver informationsträffarna arbetar de aktivt med att besvara frågor via webben, tidningar, hemsida och mejl.</p> <p>Vid frågor kontakta: avlopp@umea.se eller nina.stenbacka@umea.se eller 090-161659.</p>
Landsbygd dag	<p>Beslut: LBR beslutar att landsbygd dagen planeras den 11 oktober. Ser över möjlighet att samarbeta tillsammans med RF-sisus idrottsdag.</p> <p>En programgrupp ska bildas för att planera upplägget för dagen.</p>
Övrigt	<p>Vi måste få ett bättre grepp om kommunikationerna på landsbygd, ex. trafiksituationer och kollektivtrafik. Förslag om att bjuda in kollektivtrafikchefen för att få klarhet i detta.</p>
Nästa möte 14/6	<p>Studiebesök på Holmön, OBS heldag! Vi åker från färjeläget mot Holmön på morgonen och hem med färjan 13:45. LBR bjuder på lunch.</p>

Kallat av:

Elin Lindqvist, sekreterare landsbygdsutvecklingsrådet genom Mikael Berglund, ordförande, Jennie Bergvall Kalén och Linn Alexandersson, handläggare.

Webb: www.umea.se/lbr